

JA-105

July-2021

M.Com., Sem.-IV**507 : Human Resource Management**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- સૂચના : (1) વિભાગ-I ના તમામ પ્રશ્નોના ગુણ સરખા ધરાવે છે.
 (2) વિભાગ-I માંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
 (3) વિભાગ-II માં પ્રશ્ન-5 ફરજિયાત છે.

વિભાગ – I

1. (A) માનવ સંસાધન સંચાલન એટલે શું ? તેનું મહત્ત્વ સમજાવો. 10
 (B) વ્યુહાત્મક માનવ સંસાધન સંચાલન એટલે શું ? વ્યુહાત્મક માનવ સંસાધન સંચાલનના તબક્કા સમજાવો. 10
2. (A) માનવ સંસાધન આયોજનને અસર કરતાં પરિબલો ટૂંકમાં જણાવો. 10
 (B) કર્મચારી વૈજ્ઞાનિક પસંદગીની વિધિ (તબક્કાઓ) સમજાવો. 10
3. (A) કામગીરી મૂલ્યાંકન એટલે શું ? તેની પ્રક્રિયા સમજાવો. 10
 (B) કર્મચારી સુરક્ષા એટલે શું ? તેના હેતુઓ જણાવો. 10
4. (A) ભારતીય મજુરસંઘ સમક્ષના વિવિધ પડકારો જણાવો. 10
 (B) ઔદ્યોગિક વિવાદ એટલે શું ? તેના કારણો જણાવો. 10

વિભાગ – II

5. ચોખ્ખા વિકલ્પ પસંદ કરો. (કોઈપણ પાંચ) 10
  - (1) આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓમાં તાલીમ અને વિકાસ પર અસર નહીં કરનાર પરિબલ _____ છે.

(a) સાંસ્કૃતિક તકાવત	(b) કર્મચારીઓમાં વિવિધતા
(c) આર્થિક પડતર	(d) ભાષાકીય પ્રશ્ન
  - (2) માનવ સંસાધન સંચાલન _____ વધારવામાં મદદ કરે છે.

(a) ઉત્પાદન	(b) ઉત્પાદકતા
(c) નફો	(d) સત્તા

- (3) Mr. Wright અને Snell નો મહત્ત્વનો ફાળો _____ વિકસાવવામાં છે.
- (a) વ્યુહાત્મક ચુસ્ત મોડેલ
 (b) વ્યુહાત્મક શ્રમ વહેંચણી પ્રક્રિયા મોડેલ
 (c) ધંધાકીય કેન્દ્રીકરણ મોડેલ
 (d) એકપણ નહીં
- (4) કાર્ય રચના નીચેના પૈકી કઈ બાબત સાથે સંકળાયેલ નથી ?
- (a) કાર્ય સરલીકરણ
 (b) કાર્ય અંકુશ
 (c) કાર્ય વિસ્તૃતિકરણ
 (d) કાર્ય સમૃદ્ધિકરણ
- (5) વ્યવસ્થાતંત્રીય વિકાસ માટે કઈ પદ્ધતિ નથી ?
- (a) ગુણવત્તા વર્તુળ
 (b) લોકશાહી નેતૃત્વ
 (c) સંચાલકીય ગ્રીડ
 (d) કાર્ય સમૃદ્ધિકરણ
- (6) કઈ બાબતને તાલીમથી લેવા દેવા નથી ?
- (a) ગુણવત્તા નિયંત્રણ
 (b) માલ સ્ટોકમાં નિયંત્રણ
 (c) કર્મચારી નિયંત્રણ
 (d) બગાડ નિયંત્રણ
- (7) નીચેના પૈકી કયું માપદંડ એ કામગીરી મૂલ્યાંકન માટેનું માપદંડ નથી ?
- (a) ઉત્પાદન
 (b) બદલી
 (c) તાલીમ
 (d) સેવાનો સમય
- (8) નીચેના પૈકી કર્મચારી કલ્યાણ સુવિધા માટે કોણ જવાબદાર નથી ?
- (a) વેપારી સંગઠનો
 (b) કેન્દ્ર સરકાર
 (c) સમાજ
 (d) નિયોજકો
- (9) મજૂરસંઘના કાર્યક્ષેત્રમાં નીચેના પૈકી કોનો સમાવેશ થાય છે ?
- (a) સામૂહિક સોદાગીરી
 (b) મજૂર કલ્યાણ
 (c) સંચાલન – વહીવટમાં હિસ્સો
 (d) સૂચિત તમામ
- (10) ઔદ્યોગિક ન્યાયપંચના કાર્યક્ષેત્રમાં નીચેના પૈકી કઈ તકરારનો સમાવેશ થતો નથી ?
- (a) કામના કલાકો
 (b) વેતન ચુકવણી
 (c) બદલી અને બદલી
 (d) બોનસ – નફા ભાગ

Seat No. : _____

JA-105

July-2021

M.Com., Sem.-IV

507 : Human Resource Management

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- Instructions :** (1) All questions in **Section – I** carry equal marks.
(2) Attempt any two questions in **Section – I**.
(3) Question 5 in **Section – II** is **Compulsory**.

SECTION – I

1. (A) What is Human Resource Management ? Explain its importance. **10**
(B) What is Strategic HRM ? Explain the steps in Strategic HR Management. **10**
2. (A) Explain in brief the factors affecting Human Resources Planning. **10**
(B) Explain Scientific recruitment of Employee. **10**
3. (A) What is performance evaluation ? Explain process of performance of evaluation. **10**
(B) What is Employee Safety ? Discuss objectives of Employee Safety. **10**
4. (A) Explain the challenges faced by the Indian Trade Union. **10**
(B) What is Industrial Dispute ? Discuss causes of Industrial Disputes. **10**

SECTION – II

5. Choose the correct option : (any **five**) **10**
  - (1) All aspects of training and development in international organisations are affected by all the following except _____.
    - (a) Culture differences
    - (b) Diversity of work force
    - (c) Financial cost
    - (d) Language differences
  - (2) Human Resource Management help to improve _____.
    - (a) Production
    - (b) Productivity
    - (c) Profit
    - (d) Power

- (3) Mr. Wright and Snell made important contribution to growth of _____
- (a) Strategic fit model
  - (b) Strategic labour allocation process model
  - (c) Business oriented model
  - (d) None of the given
- (4) With which matter job design is not connected ?
- (a) Job simplification
  - (b) Job control
  - (c) Job enlargement
  - (d) Job enrichment
- (5) Which is not a technique of organizational development ?
- (a) Quality Circle
  - (b) Democratic Leadership
  - (c) Managerial Grid
  - (d) Job Enrichment
- (6) Which matter is not related with the importance of Training ?
- (a) Quality control
  - (b) Inventory control
  - (c) Personnel control
  - (d) Wastage control
- (7) Which one is not a criteria for performance evaluation ?
- (a) Production
  - (b) Transfer
  - (c) Training
  - (d) Length of service
- (8) Who is not responsible for employee welfare facilities ?
- (a) Trade Union
  - (b) Central Government
  - (c) Society
  - (d) Employers
- (9) Which is included from the following in the scope of trade union ?
- (a) Collective Bargaining
  - (b) Labour Welfare
  - (c) Participation in Management
  - (d) Suggested all
- (10) Which dispute is not included in the scope of industrial tribunal ?
- (a) Working Hour
  - (b) Payment of wages
  - (c) Promotion and Transfer
  - (d) Bonus-profit sharing
-